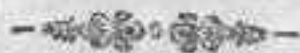

χειρες βαθμηδόν ἐπροχώρουσαν κατά τήν διεύθυνσιν ἐκείνην, ἐν ᾧ ἐν τούτοις οἱ περικαθήμενοι ἐνόμιζον ὅτι μόνον πρὸς τὰ κάτω ἐπίεζον διὰ τῶν χειρῶν. Ὅταν δὲ τοῖς ἀπεκαλύπτετο ὁ μοχλός, καὶ ἔβλεπον τὸ συμβαῖνον, τότε ἐξεπλήττοντο ἀληθῶς. Ὅταν ὁμως, ἐγείροντες τὰς χεῖρας, ἔβλεπον τὸν δείκτην ἐν τῷ ἄμα ἐπερχόμενον εἰς τὴν ἀρχαίαν του θέσιν, τότε ἐπαίθοντο περὶ τοῦ συμβαίνοντος. Ὅταν δὲ ἀπέβλεπον πρὸς τὸν δείκτην, καὶ εἰδύνατο νὰ πείθωνται ἀφ' ἑαυτῶν ἂν τῷ ὄντι πρὸς τὰ κάτω ἐπίεζον, ἢ μᾶλλον πλάγιως ὥστε νὰ παράγωσι παρέκκλισιν πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ τὰ ἀριστερά, τότε τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα οὐδέποτε συνέβαινε. Πολλοὶ ἀπεπειράθησαν ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ μετὰ τῆς ἀρίστης θελήσεως, ἀλλ' οὐδεμίαν ἐγένετο κίνησιν πρὸς δεξιὰ ἢ ἀριστερά, τῆς τραπέζης ἢ τῆς χειρὸς ἢ οὐτινος δήποτε ἄλλου ἀντικειμένου.

Ταῦτα λέγει ὁ Κ. Φαραδαίης. Ἐκαστος δ' ὅστις ἤξιωσε τινὸς προσοχῆς τὸ περίεργον τοῦτο φαινόμενον τῆς κινήσεως τῶν σωμάτων δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, βλέπει προφανῶς πόσον κατεσπευσμένως ἀπεράνη ὁ σοφὸς οὗτος, καὶ πόσον ἀνεπαρκῆς εἶναι ἡ ἀπόδειξις τοῦ Ὁ μοχλός του τί ἄλλο δεικνύει, ἢ ὅτι ἐκ τῶν δύο συνδεδεμένων σανίδων ἡ ἀνωτέρα ἀρχεται στρεφομένη πρὸ τῆς κατωτέρας, ὅπερ εἶναι ἐπόμενον, ἂν ἡ κίνησις δύναμις, ὅπως δὴποτε καὶ ἂν ὀνομασθῆ καὶ ἦτις δὴποτε καὶ ἂν εἶναι, ἀπορρέει ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἐπιτεθειμένων ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ταύτης ἐπιφανείας. Οὐδαμῶς δ' ἀποδεικνύει τὸ πείραγμα ὅτι ἡ δύναμις αὕτη εἶναι ἀκούσιος πίεσις. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ παῦσις τῆς κινήσεως ὅταν οἱ κινούντες προσέχωσιν εἰς τὸν μοχλὸν εἶναι λίαν εὐεξήγητως εἰς τοὺς δι' ἀλληπαλλήλων πειραμάτων πεισθέντας μετὰ πότης λεπτότητος καὶ προθυμίας ἢ νωστὶ ἀποκαλυφθεῖσα αὕτη δύναμις ὑπακούει τῆν θέλησιν καὶ τὴν ἀπλήν διάνοιαν. Ἡ ἐπ' αὐτῆς εἰς ἄλλο ἀντικείμενον, τὸν δείκτην, ἀπόσπασις τῆς προσοχῆς ἀρκεῖ νὰ τὴν δικαιολογήσῃ. Εἰς τὴν αἰτίαν δὲ ταύτην προστίθεται καὶ ἡ τοῦ φόβου ὅτι ὠθαῦμεν πρὸς δεξιὰ ἢ ἀριστερά, πολεμοῦντες καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν τὴν θέλησιν τοῦ νὰ στραφῆ ἡ τραπέζα κατ' ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν. Ὁ Κ. Φαραδαίης, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, εἰ μόνον κατώρθωσε διὰ τῆς ἐπινοίας του ν' ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ στρέφον τὴν τραπέζαν δὲν εἶναι τις δαίμων ὑπακούων εἰς μαγικὴν ἐπίκλησιν, ἀλλὰ ἀγνωστὸς τις ιδιότης, εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐνυπάρχουσα.

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ.

—o—

Ὁ φοβερὸς σεισμός, ὅστις τῆ 6 τοῦ ἡδὴ λήγοντος Αὐγούστου μηνὸς ἀνέτρεψε καὶ εἰς σωρὸν ἐρείπων μετέβαλε τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν, δὲν εἶναι συμφορὰ καινοφανῆς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ χώρᾳ. Ἐκτὸς τοῦ

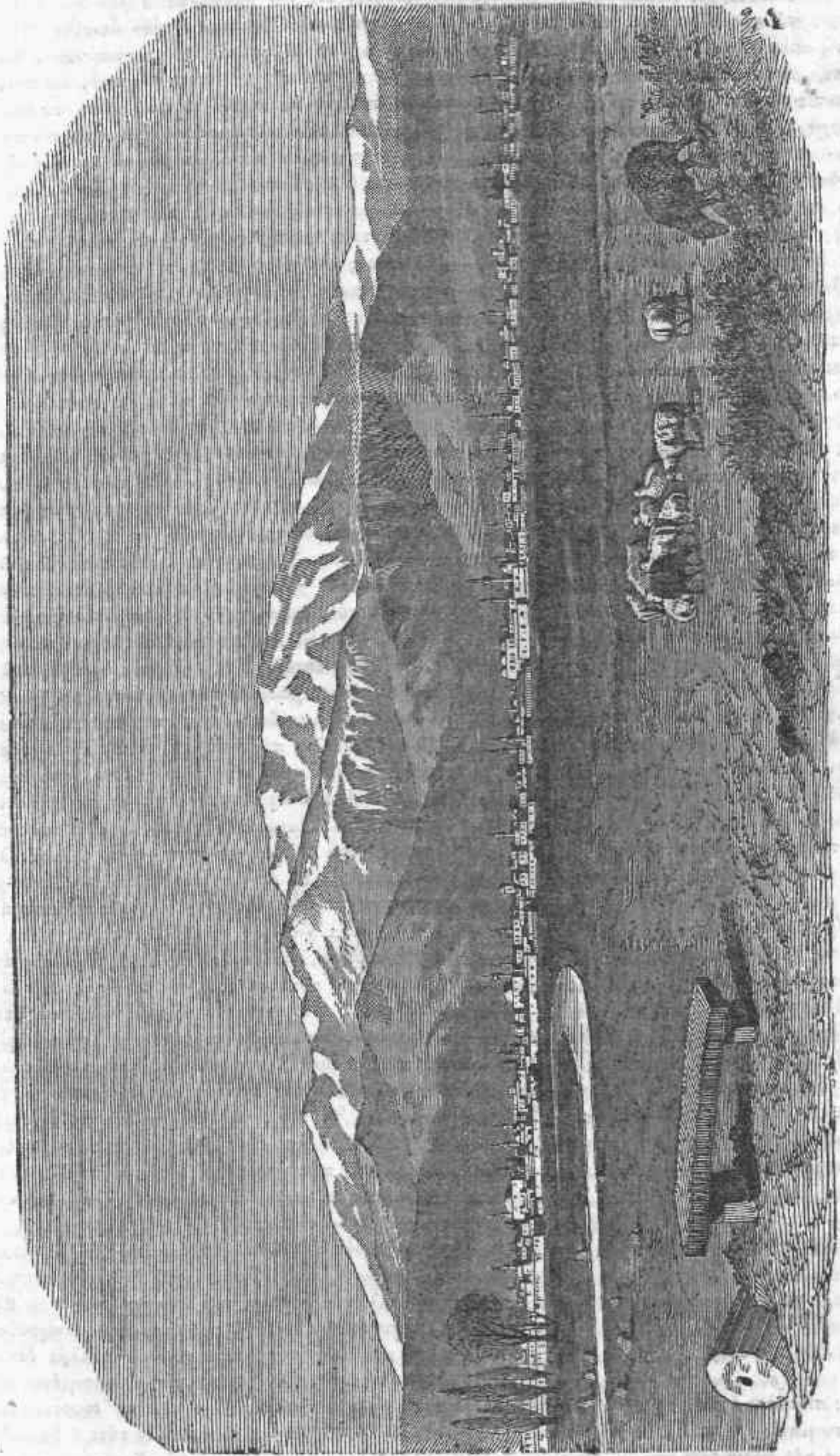
σεισμοῦ ὅστις, πρὸ τινῶν ἐνιαυτῶν, τοσαύτην ζημίαν προεξένευσεν εἰς τὴν πολυπαθῆ Ἰδρᾶν, καὶ τῶν σεισμῶν οἵτινες ἀδιαλείπτως σχεδὸν δονοῦσι τὴν Ζάκυνθον, ἢ ὅλη Ἑλληνικὴ ἱστορία μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ χώρα αὕτη, καὶ αὐτὴ ἡ περίθ θάλασσα, κρύπτουσιν ἐν τοῖς σπλάγγχοις αὐτῶν πῦρ ὑπόγειον, τὸ ὁποῖον, ἐκρηγνόμενον ἐκ διαλειμμάτων, συμμαχοῦν δ' ἐνίοτε καὶ μετὰ τῆς θαλάσσης ἢ μετ' ἄλλων ὑδάτων, σείει, ἀνατρέπει ἢ καταποντίζει πόλεις, σχίζει ὄρη, μεταβάλλει λίμνας εἰς ποταμούς καὶ ποταμούς εἰς λίμνας, μετασχηματίζει ἡπείρους εἰς νήσους, παράγει νέας νήσους καὶ νέους βουνούς, καὶ ἐν γένει πολυειδῶς ἀλλοιώνει τὴν χώραν ταύτην, τῆς ὁποίας ἡ ρυθικὴ ἱστορία ἀποβαίνει τοιοῦτοτρόπως ὀχι ὀλιγώτερον τῆς πολιτικῆς πολυτάραχος.

Ἐν ἔτει 464 πρ. Χρ. ἡ Σπάρτη τοσαύτην ἔπαθεν ἀπὸ σεισοῦ καταστροφὴν, ὥστε οἱ ὑπῆκοοι αὐτῆς ἐνόμισαν ἐπιτηδεῖαν τὴν περιστάσιν νὰ ἀποβάλλωσι τὸν ζυγὸν τῆς, καὶ προέκυψεν ἐκ τούτου ὁ λεγόμενος τρίτος Μεσσηνιακὸς πόλεμος. Ἐϋσειστός δ' ἡ Λακωνικὴ καὶ δὴ τοῦ Ταυγέτου κορυφῆς τινὰς ἀπορραγῆναί τινες μνημονεύουσιν, ὃ λέγει ὁ Στράβων.

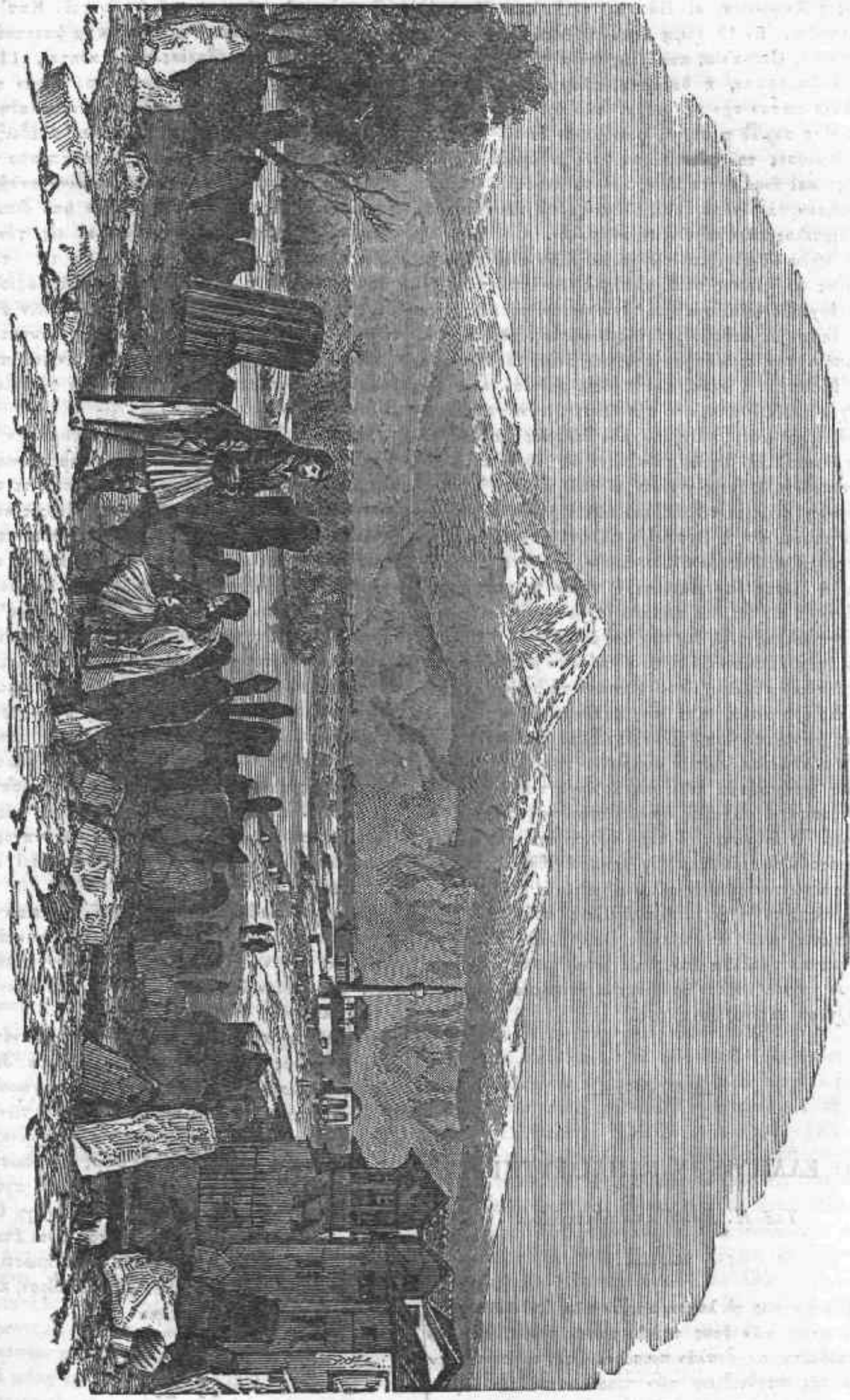
Τῷ 220 πρ. Χρ. σεισμὸς ἐκλόνησε τὴν Σικυῶνα, τὴν Ῥόδον καὶ τὰς περὶ Καρίαν καὶ Λυκίαν πόλεις ἡ Σικυῶν τότε ἐρημώθη σχεδὸν κατοίκων καὶ ἀπέβαλε πολλὰ τῶν λαμπροτέρων αὐτῆς μνημείων· εἰς δὲ τὴν Ῥόδον ἔπεσεν ὁ, τε Κολοσσὸς ὁ μέγας καὶ τὰ πλεῖστα τῶν τειχῶν καὶ τῶν νεωρίων.

ὑπὸ τῆς Κωπαίδος λίμνης κατεπόθη ἡ Ἄρνη καὶ ἡ Μίδεια, ἀθῆλον πότε· τῷ δὲ 372, ἐν Ἀχαΐᾳ, ἡ μὲν Βούρα, ὑπὸ χάσματος, ἡ δ' Ἐλίκη, ὑπὸ κύματος, ἠφανίσθησαν. Περὶ Μεθώνην τὴν ἐν τῷ Ἐρμιονικῷ κόλπῳ καὶ ἐν Ἀθήνῳ συνέδησαν φλογώδη ἀναφυσήματα, ἡ περὶ Δίμνον μάλιστα νῆσος Χρυσῆ ὅλως κατεποντίσθη. Τὰ δὲ περὶ τὴν Θήραν συμβάντα εἶναι πασίγνωστα. Ἡ ἡμίσειαν λεύγαν ἀπέχουσα ἀπὸ αὐτῆς Θηρασία ἀνέτειλε τῷ 233 πρ. Χρ. Μετὰ δὲ 40 ἔτη περίπτου, προέκυψεν ἡ Ἰερά ἢ Αὐτομάτη. Ἐπὶ Τιβερίου αὐτοκράτορος, ἐν τῇ 1η μ. Χρ. ἐκατονταετηρίδι, ἐσχηματίσθη νῆσος, κληθεῖσα Θεία, καὶ, ὡς φαίνεται, ἐνωθεῖσα μετὰ τῆς Ἰεράς, ἀφ' ἧς δὲν ἀπέχεν εἰμὴ 2 στάδια. Ἡ Ἰερά μετὰ ταῦτα προσέλαβε δύο ἄλλα παραρτήματα, τὸ πρῶτον, ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, τῷ 726 μ. Χρ., τὸ δεύτερον, τῷ 1427. Ἐν ἔτει δὲ 1593 πέμπτη νῆσος προστέθη εἰς τὰς προηγουμένας· καὶ τῷ 1707, ἄλλη, ἕκτη, κληθεῖσα μικρὰ Καμμένη. Ἀλλὰ μακρὸν ἠθέληεν εἶσθαι νὰ ἱστορήσωμεν ὅλους τοὺς σεισμούς, ὅσοι ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου, τοῦ Διοδώρου, τοῦ Στράβωνος, τοῦ Πολυβίου καὶ ἄλλων· Δημήτριος δὲ ὁ Καλλατιανὸς ἰδίαν περὶ τῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα γενομένων σεισμῶν πραγματείαν συνέγραψεν.

Καὶ καθ' ὅλον τὸν μέσον αἰῶνα ἡ Ἑλλάς δὲν ἔπαυσε δονουμένη, σχιζομένη καὶ ἀλλοιουμένη. Μάλιστα ἀξιωματικώτατοι εἶναι οἱ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, τῷ 551, συμβάντες σεισμοί. Διότι τότε ἡ Βοιωτία, ἡ Ἀχαΐα καὶ πᾶσα ἡ παρὰ τὸν Κρυσσαῖον κόλπον παραλία ἐκλογίσθη τοσοῦτον, ὥστε ἄπειρα χωρία

Λύρα και Όλυπος

Πηγάδι και Όσσα.

καταστράφησαν, ἔτι δὲ καὶ ὀκτώ μεγάλαι πόλεις, ἐν αἷς ἡ Χαιρώνεια, αἱ Πάτραι, ἡ Νυόπακτος καὶ ἡ Κόρινθος. Ἐν τῇ χώρᾳ ἔπου ἡ Βιωτία χωρίζεται ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας καὶ ἰδίως παρὰ τὸ Ἐχινάϊον καὶ τὴν Σκάρρειαν, ἡ θάλασσα, πλημμυρῆσασα, κατέκλυσε πᾶσαν τὴν γῆν μέχρι τῶν ὄρέων. Συγχρόνως δὲ εἶχε συμβῆ περιεργὸν φαινόμενον ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἡ θερμότης τοῦ φθινοπώρου ὑπῆρξεν ὁμοίᾳ τῆς θερμότης καὶ ἤνοιζεν τὰ ῥόδα, καὶ τὸ δεύτερον ἐκαρποφόρησαν τὰ δένδρα, καὶ, ὀλίγον μετὰ τὸν τρυγητὸν, ἡ ἀμπελος παρήγαγε νέαν σταφυλὴν.

Ἀλλὰ αἱ μέγιστα τῶν μεταβολῶν συνέβησαν βεβαίως εἰς χρόνους προηγουμένους τῶν ἱστορικῶν. Τότε ἐσχίσθη ἡ Εὐβοία ἀπὸ τῆν στερεάν, τότε ἐσχματίσθησαν αἱ καταβόθραι τῆς Βιωτίας καὶ τῆς Πελοποννήσου, προέκυψαν ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης ἡ Ῥόδος καὶ ἡ Θήρα, ἐλαβε θέσιν στερεάν ἡ Δήλος, ἐσχίσθη ὁ Ὀλυμπος ἀπὸ τῆν Ὀσσν, ἡ θάλασσα ὠπισθοδρόμησε μεταξὺ Πηλίου καὶ Ὀθρυος καὶ ἡ μεγάλη Θεσσαλικὴ λίμνη μετεβλήθη εἰς εὐρὺ καὶ εὐρρον πεδίον. Πάντες τῶντι οἱ γεωγνώσται ἐπιμαρτυροῦσι σήμερον τὸ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων δεξαζόμενον τοῦτο, ὅτι ἡ Θεσσαλία ἄλλοτε ἀπετέλει λίμνην μεγάλην, μᾶλλον δὲ κόλπον εὐρύν, ὅτι τότε τὸ Πήλιον καὶ ἡ Ὀσσα ἐσχματίζον ἢ νῆσον ἢ χερσόνησον μόνον δὲ ἀφ' ἧς, διὰ σεισμοῦ ἰσχυροῦ, ἀφ' ἐνὸς ἠνεώχθη ἡ κοιλὰς τῶν Τεμπῶν καὶ ἐξέβρευσεν ὁ Πηγεῖος, ἀφ' ἑτέρου ἐπαλινδρόμησεν ἡ θάλασσα μέχρι τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, μετεβλήθησαν τὰ ὑψώματα ἐκείνα εἰς ὄρη ἀπλᾶ. Καὶ τὰ Ματέωρα δὲ τῆς Θεσσαλίας φάνονται ἠρσιστείων ἐκρήξεων προϊόντα.

Τὰ σήμερον λοιπὸν συμβαίνοντα εἶναι ἀπλῶς ἀσθενῆ ἀπηχήματα τῶν πάλαι γιγαντωδῶν κινήματων, πρὸς ἃ ματαίως ἠγωνίσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ Τιτᾶνες. Ὁ ἄνθρωπος ὁ καυχώμενος ὅτι διὰ τῶν ἐφειρέσεων τοῦ ἐδάμασε τὴν φύσιν, ἀληθῶς εἰπεῖν ὠφελήθη ἀπὸ τῆν ἡρεμίας καὶ τῆν γαλήνην αὐτῆς· ἂν ὁμως ποτὲ τὸ θηρίον ἐπικνελάμβανε τοὺς προτέρους σπασμούς, καὶ ὁ ἀτμὸς καὶ ὁ ἠλεκτρικὸς τηλεγράφος καὶ πάντα τὰ ἄλλα θαυμάσια ἐπινοήματα τῶν νεωτέρων χρόνων ἤθελον φανῆ νήπια ἐμπροσθεν τῆς ἀκατασχέτου ἐκείνης δυνάμεως.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ.

Τοῦ Κ. Γρ. Πακπαδοπούλου.

Ἀνυπομόνως τὸ λόγιον κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν περιμένει κατὰ πᾶν ἔτος τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου, διπλὴν προσδοκῶν τὴν εὐχαρίστησιν ἐκ τε τῆς ἀποδείξεως τῶν προόδων τοῦ ἀξιολογητάτου τούτου τῶν ἐν Ἑλλάδι ἰδίασυντηρήτων ἐκ-

παιδευτικῶν καταστημάτων, καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ πολυμαθεστάτου αὐτοῦ διευθυντοῦ. Κατ' ἀρμότερα ἐν τῷ ἔτει τούτῳ τὰ πράγματα ὑπερηκόντισαν τὰς τοῦ καινοῦ προσδοκίας. Οἱ μαθηταί, 115 τὸν ἀριθμὸν, ὑπὸ τὴν περωτισμένην ἐπιμέλειαν τοῦ διευθυντοῦ, καὶ ὑπὸ ἀρίστους διατελοῦντες καθηγητὰς, ἐδιδάχθησαν ἐντελῶς, ὡς αἱ ἐξετάσεις ἀπέδειξαν καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ διευθυντοῦ ἐκύρωσεν, ἅπαντα τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, ἰδίως τὴν ἑλληνικὴν καλῶς ἐκμανθάνοντες, ὡς τοῦτο ἦν ἐπόμενον ὑπὸ διευθυντῆν ἑλληνιστὴν ἀρίστον προσέτι δὲ καὶ εἰς τὴν Λατινικὴν, καὶ εἰς τὰ μαθηματικά, καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς φυσικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας, ἀξιολόγους ἀπέδειξαν τὰς προόδους. Ὡστε ὀλίγοι τῶν ἀποφοιτῶντων ἐκ τῶν δημοσίων γυμνασίων δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὠριμώτεροι πρὸς φοίτησιν τοῦ πανεπιστημίου, ἢ οἱ περατώσαντες τὴν ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ προπαιδείαν.

Τὴν δὲ τοῦ διευθυντοῦ ἐκθεσιν καθορίζεν ὠραία καὶ ἐμψυχωσάτη πραγματεία περὶ Δημοσθένους, περιλαμβάνουσα ἀκριβεστάτας εἰδήσεις περὶ τε τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου βίου τοῦ ῥήτορος καὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς τέχνης αὐτοῦ, καὶ προσέτι περιγραφὴν τῶν σωζομένων εἰκόνων καὶ ἀνδριάντων αὐτοῦ, μάλιστα δὲ τῆς ἀξιολόγου κεφαλῆς τῆς ἀνευρεθείσης ἐν τῷ παραδείσῳ τῶν Ἀνακτόρων. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκθέσεως ἀποδεικνύει πολλὴν τὴν γνώσιν καὶ φιλόκαλον τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας, καὶ εὐγνωμόνως ἀπαντῶμεν ἐν αὐτῷ εἰδήσεις καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἀρχαίων λειψάνων ὅσα περιέχονται ἐν τῇ συλλογῇ τῶν ἀνακτορικῶν παραδείσων. Ἰδίως δὲ παρατηροῦμεν πόσον ἀπέχει ἡ περίσκεψις μεθ' ἧς ὁ πεπαιδευμένος ἀρχαιολόγος ἀποφαίνεται περὶ ἀμπισθητομένων θέσεων, οἷον περὶ τῆς τοῦ Λυκείου ἢ τοῦ Κυνοσάργου, τῆς βεβαιότητος μεθ' ἧς πολλακίς δογματίζουσιν οἱ ἥκιστα περὶ αὐτῶν ἐπιστάμενοι.

Ἀλλὰ προκειμένου περὶ προόδων σχολείων ἰδιοσυντηρήτων, δικαιοσύνης ἐκπληροῦμεν ἔργον ἀναφέροντες καὶ τὸ ἐν Ἑρμοῦπόλει Ἑλληνικὸν παιδαγωγεῖον, οὗ ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν τῶν ἐνιαυσίων ἐξετάσεων ἐκθεσιν.

Τὸ κατάστημα τοῦτο, μετὰ πολλῆς ἰκανότητος καὶ ἀφοσιώσεως ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰ. Ν. Βαλέττα διευθυνόμενον, περιλαμβάνει 166 μαθητὰς, καὶ χωροῦν ἐκ παραλλήλου μετὰ τε τῶν δημοτικῶν, καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ μέχρι τινος τῶν γυμνασίων, προπαρασκευάζει αὐτοὺς ἐντελῶς ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἀνωτάτην τῶν γυμνασίων τάξιν. Ἡ δὲ πρόθεσις ἦν ὁ διευθυντῆς ἀναγγέλλει τοῦ νὰ εἰσαγάγῃ ἐν τῷ παιδαγωγείῳ καὶ ἐμπορικὰ μαθήματα, εἶναι ἐπαίνου ἀξία καὶ ἐμψυχώσεως, καὶ θελεῖ ἀνακλήρωσι εὐλειψιν πρὸ πολλοῦ ἐπαισθητῆν εἰς τὴν Σύρον, καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐμπορίαν.

